

Izhaja vsaki četrtek ob 11. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Neplačana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta 1:50.

Rokopise sprejema uredništvo v Gorici, dvorišče sv. Hilarija št. 7.

Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8—12 dopoldne v upravništevni sobi.

Izdajatelj in odgovorni vrednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

Tržaško vprašanje.

... morje adrijsko
Bilo nekdaš si slovansko.
S. Jenko.

I.

„Primorski List“ je pred devetimi leti začel izhajati v Trstu. V prvi številki je bilo čitati: „Zakaj pa izhaja „Primorski list“ v Trstu? Ker je Trst središče Primorskega, je pa tudi najbolj važno mesto za Slovence. Ne dajmo se odriniti od morja, ki krije nešteti zakladi, katerih do zdaj še skoraj nismo iskali.“

Trst — najbolj važno mesto za Slovence! Tega prepričanja smo tudi dandanes. Zato obžalujemo, da se to dejstvo vse premalo upošteva in da Slovenci na Trst vse premalo mislijo. Trst je le oficijelno italijanski, v resnici pa ni. V mestu samem je skoraj toliko Slovencev, kolikor v Ljubljani. Poleg tega je za Trst zelo važna slovenska okolica, ki ga obdaja kakor pas. Okolo tega pasu tržaške okolice se razteza izključno slovenska zemlja. Iz nje prihaja in v njo zopet odhaja ves tržaški promet, od katerega živi tržaško mesto. Pa ne samo Slovenci, ampak tudi Hrvatje, Srbi, Čehi, Poljaki in Rusi trgujejo v Trstu. Trst ima skoraj same slovanske pritoke! Ali to je čudno, da se vsi ti pritoki v Trstu spremenijo in ne kažejo več svoje slovanske barve! Trst je bil in je še dandanes oficijelno italijanski! Naj nas pa nihče ne razume, kakor da bi mi hoteli biti Italijanom krivični! Nikar! Mi privoščimo Italijanom vse dobro, ali želimo, da Slovani ostanejo Slovani, da se gmotno in duševno razvijajo. Zdaj vidimo, da prodira italijanstvo vedno bolj v slovensko okolico, da se slovenski življenj v Trstu in okolici vedno bolj izgublja. Ako bomo držali roke križem, izgubljen bo Trst in okolica za vedno!

Kaj nam je tedaj početi? Naše mnenje je, da si Slovenci morajo izdelati skupen načrt, ako hočejo priti kdaj do veljave v Trstu. Določenega načrta za rešitev tržaškega vprašanja nimamo

in zato smo brez glave. Kar eden zida, drugi podira. V tem pogledu smo tujcem v postelji, sebi pa v veliko škodo.

Najbolj jasn dokaz za to so nam gospodje okoli „Edinosti“. Okolo tega lista so zdaj zbrani večinoma vsi tržaški rodoljubi. V zadnjem času se je v Trstu mnogo delalo. Tega ne more nihče tajiti. Tržaški rodoljubi so mnogo žrtvovali. Take požrtvovalnosti ne najdemo nikjer na Slovenskem. To treba priznati!

Toda kljub vsemu temu je v Trstu mnogo nejasnosti in zmešnjave. „Edinost“ je še lansko leto žugala s pravoslavljem. Ali je morda pravoslavlje resilna točka za tržaške Slovence? Največjega obžalovanja je vredno, da so se nekateri tržaški Slovenci v resnici dali zapeljati v pravoslavlje ter so odstopili od sv. kat. cerkve. Kdo bo pred Bogom odgovoren za ta korak?! Ali ni tako počenjanje brezvestno in za tržaške Slovence naravnost pogubno?

Sešel se je državni zbor. Jugoslovani so se razcepili v dva labora. Do tega je moralo priti, kajti razlika ni bila v osebah, ampak v načelih. Slep je, kdor misli, da je boj, ki ga bije katoliško-narodna stranka z liberalno, vseben. Toda tržaška „Edinost“ je kljub vsem tem dejstvom obsojala katoliško-narodno stranko ter je očividno pritrjevala liberalni stranki, katera je grob za slovenski narod. Ves čas je napadala dr. Šusteršiča in druge katoliško-narodne poslance. Brez načel in brez argumentov podtikala je katoliško-narodni stranki sebične namene in tako dajala potuho in moč liberalni stranki. Prašamo zdaj, ali je liberalizem resilna točka tržaškega vprašanja? Prepričani smo, da je v Trstu potrebna edinstvo vseh pravih rodoljubov in da mora slovenski narod v Trstu in v okolici propasti, ako se zaseje vanj nesloga in needinost. Toda z liberalizmom je sloga že pokopana. Zavedni katoliški Slovenci ne morejo na noben način skupno delovati z liberalci. Da se je ta nesloga po-

kazala tudi že v Trstu, je kriva v prvi vrsti „Edinost“.

Kaj naj rečemo o unijatsstvu? To je najnovejša sporno jabolko, katero je vrgla „Edinost“ med slovenski narod. Brez načel in brez argumentov hoče zmagati v tem vprašanju. Dokazali smo v obširnih člankih, kako škodljivo bi bilo to za tržaške Slovence. In kaj nam odgovarjajo na vse to? Očitajo nam, da smo zasramovalci sv. unijatske cerkve in sv. Cirila in Metodija! Ker smo tedaj pisali proti brezvestnim tržaškim agitatorjem, smo s tem žalili samega sv. Cirila in Metodija! Res visoki so tržaški gospodje, da se stavijo v eno vrsto s svetnikom Cirilom in Metodijem!

Tako bega „Edinost“ tržaške Slovence vsaki mesec z novimi vprašanji in z novimi prepri. Mi ne odrekanmo gospodom okoli „Edinosti“ zaslug za slovensko narodnost v Trstu in okolici, ali želimo, da bi v tržaški politiki zavladalo nekoliko več načelnosti in enotnosti.

V ta namen je ljubljanski „Slovenec“ nasvetoval, naj bi se med drugim o tržaškem vprašanju bavili slovanski novinarji na shodu v Dubrovniku. Ali bi bilo ravno vmesno razpravljati o tem vprašanju na shodu slovanskih novinarjev v Dubrovniku, ali ne, nečemo soditi. Koristilo bi na vsak način dobri stvari. Ali poslušajte kaj pravi „Edinost“? Gospodje okoli „Edinosti“ pravijo v svoji nedosežni visokosti, da je možno urediti tržaško vprašanje tudi brez razprav in resolucij na shodih, da ni treba ko malo dobro volje, pa je pomagano bratom v Trstu in v Istri. V istem zmislu se izraža tudi splitsko „Jedinstvo“: „Jeli tudi ravno potrebno, da bi na shodu razpravljali o nečem, v čemer se itak strinjamo vsi, in jeli mora ravno resolucija razglasiti, ako želimo pomoči bratom v Trstu in Istri? Zdi se nam, da z nekoliko dobre volje je možno urediti vse to, tudi brez razprav in resolucij, to je: gospodje kolegi naj se v bratskem razgovoru, na obedu in razgovoru itd.“

svoje življenje“. Njegovi prijatelji in sorodniki so ga hoteli s silo ustaviti. Opozarjali so ga na osodo malega sina, ki ostane popolna sirota, ako se oče poda v očitno nevarnost. Prva žena mu je namreč umrla, ter zapustila edinega sina Gabrijela. Poročil se je bil v drugo z Marijano Alkasar (Alcázar). Vse ga je svarilo in zadrževalo. Pa nič ga ni moglo premakniti od dolžnosti. Odpotoval je v spremstvu svojega tajnika, svojega svaka Ignacija Alkasar in dveh sorodnih otrok.

Bilo je proti poldnevju, ko je vlak dospel na limanski kolodvor. Ignac Alkasar prvi izstopi, ter pozdravi prijatelja, ki jim je prišel naproti. Tudi Moreno je izstopil, ter dvigal iz voza malo deklico. V tem trenutku nekdo zakriči: „Roparji! Morileci!“ in dva strela počita. Nek Viteri, sorodnik Urbinov, je ustreliš na Morena, pa mu je le klobuk prevrtil in nekoliko ranil po obrazu in na desni roki. Alkasar brž zagrabí svoj revolver ter udari z njim napadaleca po čelu. Viteri pade na tla, njegov tovariš vnovič ustreliš na Morena, Viteri še dvakrat v Alkasarja. Vse to je trajalo par minut. Policije seveda ni bilo zraven, kakor je že navada o takih prilikah. Ljudstva se je

Nam je tržaško vprašanje življensko vprašanje in za to odločno odklanjamo razgovore pri obedu!

Dalje prih.

Politični pregled.

Državni zbor se snide dne 18. t. m. Na dnevnem redu je mej drugim renuncijacija nadvojvode Franca Ferdinanda in drugo branje zakonskega načrta o povišanju davščin na žganje.

Cesar v Pragi. Listi poročajo, da je že gotova stvar da obišče cesar Prago meseca maja ter da se udeleži blagoslovljena mosta čez Vltavo.

Ustaja na Filipinih, ki do zadnjega časa ni mirovala, bode baje zdaj končana. Kajti poroča se, da so Američani vjeli glavnega vodjo filipinskih ustašev Aguinalda, ujel ga je general Fuston, ki je postal vsled tega brigadni general. Večina drugih ustašev so se udali in s tem je menda zadeva na Filipinih končana. Aguinaldo ostane v zaporu v Manili ter se ga ne ustreli.

Razmere na Kitajskem. — V tesni zvezi političnih interesov so razmere v Južni Afriki in na Kitajskem, — jedne od drugih so tako odvisne, da je nemogoče uganiti, kake tajne niti spajajo afriško in kitajsko vprašanje. Praktični politiki pravijo, da bode Anglija tako dolgo brez moči, dokler ne sklene miru v Afriki, tega pa ponosni in sebični Angleži ne store, zato jim huda prede. Ker na Kitajskem zaradi pomanjkanja upliva in vojske ne opravijo nič, hujskajo proti Rusiji kolikor morejo druge, zlasti pa Japonce, katere bi radi nakurili za boj proti Rusiji zaradi Koreje. Poglavitna točka, ki je zdaj na dnevnem redu kitajskega vprašanja, je Mandžurija, ogromna kitajska pokrajina, ki leži na Rusiji. Mej rusko in kitajsko vlado se je sklenila pogodba, vsled katere odstopi kitajska Mandžurija Rusiji za nedoločeno dobo v lastno upravo. Tej pogodbi so nasproto-

nabralo veliko, morilec sta pa ušla. — Slednjič pride mestni prefekt, ter zahteva od Morena in tovariša orožje. Morenov revolver je bil še poln. Predsednik peruvijanske republike pošlje svoj voz, ter odpelje Morena na svoje stanovanje.

Prebivalstvo je bilo uznemirjeno revolucionarji pa so ta napad na tihem odobraval. Preiskava se je vlekla na dolgo in široko, tako da se je videlo, da sodnija daje potuho morilecu. Ta se je izgovarjal, da je zahteval od Morena dvoje v zadoščenje, ker je Moreno pri Jambolih ukazal ustreliti njegovega brata kot roparja, namesto častnega zadoščenja pa da ga je Moreno napadel, on pa je le svoje življenje branil. Pričevanja Morenovih prijateljev porotniki niso pustili veljati, češ, da je njihova izjava pristranska, ter so morilec oprostili. Moreno pa je nadaljeval svoj pot v Čili, kjer je po šestih mesecih popolnoma dovršil svojo nalogo v zadovoljnost obeh vlad. Njegova izvanredno obsežna učenost mu je pridobila mnogo prijateljev v čilenskem glavnem mestu Valparajzo.

LISTEK.

Gabrijel Garcia Moreno.

(Životopis katoliškega politika.)

Visoko čislani učenjaka, ki nam preganja temo smoti, a bolj še cenim poštenjaka, ki vé in hoči pravo pot.
S. Gregorčič.

Ponižni sluga domovine.

Ravno na dan slavne zmage pri Jambolih je ugasnila Morenova predsedniška doba. Novi predsednik Karion je prevzel vlado. Bil je pošten mož, dober kristjan, pa ni imel odločnosti in stanoovitnosti. Moreno se ni bal nikogar. Opiral se je na svojo tanko vest, ne smrt, ne javno mnenje, ne dejansko nasprotovanje ga niso mogle odvrniti od pravične poti, katero je bil nastopil in tako je zmagal. Nova vlada pa je hotela živeti v miru s tistimi, ki so hoteli nemir in zmešnjavo. Predsednik je v marsičem odnehal nasprotnikom in je tako podiral, kar je Moreno s tolikimi žrtvami sezidal.

Da ne bo predsedniku na poti, hotel je Moreno zapustiti domovino, pa prošnjo za odstop so mu odbili. Predsednik je vedno trdil, da je Moreno

doma neobhodno potreben, vendar se ni hotel poslužiti njegovih nasvetov; pač pa je zbiral okoli sebe sovražnike tistega moža, katerega je visoko spoštoval. Karion je z lepa hotel doseči to, česar ni mogel doseči Moreno, ki je bil vendar bolj duhovit. Hotel je zadovoljiti vse, pa ni zadovoljil nobenega. Konservativci so mu po pravici očitali njegove neizpolnjene obljube, revolucionarji pa tudi niso bili nikoli zadovoljni. Zahtevali so celo naj se odstrani Moreno, ki je razkrinkaval njihove namene.

Karion je hotel urediti kupčijsko pogodbo z državo Čili. Predsednik mu je poveril ureditev te zadeve, ter ga pooblastil z vso oblastjo izvanrednega poslanika.

Po vladnih opravkih bi se moral Moreno ustaviti tudi v Limi, glavnem mestu peruvijanskem, kjer so imeli ekvadorski puntarji svoje pribežališče. Morenovi sovražniki so bili prepričani, da je zdaj najugodnejša prilika, iznebiti se nasprotnika. Sklenili so vladnega pooblaščenca zavrtno umoriti.

Nekaj dni pred odhodom je neka gospa razkrila Morenu namen zarotnikov. Pa to ga ni oplašilo. Rekel je: „Če je Božja volja, da umrjem, rad darujem

vali najbolj Angleži ter hujskali kitajske podkralje ob Yangt-eju, da preprečijo cesarjev podpis na pogodbi, ali cesar je naznanil vsem kitajskim uradnikom, da je pogodbo že podpisal in Mandžurija je ruska. Ako se iz tega koraka izcimi vojna, se ne ve, vendar je Rusija za vsak slučaj zavarovana.

Njena vojska na Kitajskem ozemlju šteje zdaj 170.000 vojakov in 2000 častnikov. O prepornem zemljišču pri Tientsinu se poroča, da je vlada v Petrogradu naročila svojemu kitajskemu poslaniku Giersu, da se ne sme razohesiti ruska zastava na tem zemljišču, dokler ni spor z Anglijo poravnan.

Za spomlad se pripravljajo zopet boksarji na novo ustajo. Zbirajo se na mnogih krajih in so dobro organizovani. Dne 31. marca je napadlo 7 milj od Tientsina 1000 boksarjev nemške vojske. Unel se je hud boj, v katerem je padlo kakih 50 boksarjev in 12 Nemcev. Nadalje prihajajo poročila o novih preganjanjih in umorih kristjanov. Tako so kakih 120 kilometrov od mesta Paotingfu pomorili boksarji zopet več kristjanov. — Kitajski cesar se povrne ta mesec v Peking.

C. kr. drž. pravdnistvo v Gorici.

Goriška duhovščina praša c. kr. drž. pravdnistvo, kako je moglo dovoliti, da je „Soča“ v št. 42. sramotila ves duhovski stan na sledeči način:

„Znano je, da Kristus ni učil, da morajo biti duhovniki neoženjeni. Neoženjenost je uvedlo še le pozneje papežstvo, ker je videlo, da le s tem, da odstrani duhovnika od žene in otrok, od prave družine, napravi sebi slugo, ki uboga pokorno. Vse „pregrehe“, ki jih nekateri duhovniki v obhoji z ženstvom uganjajo, v katero svrhu jim služi v slednjih stoletjih sv. Liguori s svojo moralo, da se „grešnik“-duhovnik ne sme ovaditi, — ne pomenijo nič nasproti tej dobroti za hierarhijo. Naj se še toliko ženstva skvari po duhovnikih, v prvi vrsti šteje posvetna moč papežstva in ž njim duhovenstva. — Nравnim duhovnikom se je zdel vedno celibat nenravnim in zahtevali so odpravo istega.

Če so torej naši višji slov. duhovniki proti unijatstvu, ali pravoslavju, jih vodijo gori navedeni razlogi.... Naše ženstvo bo še naprej izpostavljeno vprašanju po navodilih sv. Liguorija v spovednici ter bodo naši duhovniki vsega prej stradali nego razveseljevanja z našim ženstvom. In v tem razveseljevanju je njihova moč. To ni greh, „lušno“ pa je, posebno, če kaj čednih fantov dobijo v „žeminare“. Celibatstvo po naukih cerkve ni isto, ko devišstvo. — Cerkev ni neumno vladana. Skozi prste se gleda, ako se spolno greši, ker drugače bi se spuntal marsikdo izmed vročehrvnih tonzurancev!“

Tako sme „Soča“ pred očmi c. kr. drž. pravdnistva smešiti ves duhovski stan, ki je steber ne samo sv. vere, ampak tudi države. Kaj bi storilo c. kr. drž. pravdnistvo, ko bi se o sodnikih tako pisalo? Ali menite, da sme duhovski stan vsakdo blatiti?

Goriška duhovščina najslavesneje protestuje proti taki pisavi brezvestnih ljudi. S tem se je javno in na najpodlejši način smešil sakrament sv. pokore, ki ga je postavil naš Gospod I. Kr. v izveličanje duš, s tem se je javno in na najpodlejši način sramotil ves duhovski stan, kateremu je Kristus v brezmejni ljubezni do človeštva podelil oblast grehe odpuščati. V avstrijski zbornici so nemški radikali sramotili sv. Alfonza Liguorija, pa vsa zbornica se je nad tem zgražala, toda tako nesramno niso delali niti Schönererijanci, kakor dela pri nas glasilo deželnega poslanca in odbornika dr. Tume.

Ker c. kr. drž. pravdnistvo ni za branilo, da bi se ta grozni škandal ne razširil med pošteno slovensko ljudstvo, zato dvigamo mi slovesno svoj glas in prosimo vse razumnike, naj delajo iz vseh moči, da se po naravnem in Božjem zakonu prepovedana lista „Soča“ in „Primorec“ zatreta. To je sveta dolžnost vseh rodoljubov! Kdor ta lista podpira, dela vedoma ali nevedoma proti sv. veri in podpira javno demoralizacijo.

Goriški duhovniki.

Novice.

Duhovske vesti. — Razpisana je župnija v Breginju v Kobarškem Kotu (Patr. Fund. Rel.). Prosnje je vložiti do 4. maja t. l.

Velikonočni prazniki. — Letošnji velikonočni prazniki so bili nenavadno lepi. V to je v prvi vrsti pripomoglo krasno vreme, katero nam je po dolgotrajni pusti zimi poslal Bog uprav kakor za piruho. Ob najlepšem vremenu so se vršile na Veliko soboto procesije Vstajenja v stolni cerkvi, v cerkvi na Travniku, na Placuti in pri oo. kapucinih, katera poslednja je bila s svojo razsvitlavo, umetnimi ognji, prelepim petjem itd. nad vse veličastna in čarobna. V nedeljo pa je bila na Kostonjevi in istotako pri sv. Roku v zori jutranjega solnca procesija Vstajenja, katere se je udeležilo vse polno vernega ljudstva. — Oba Velikonočna praznika sta bila jednako prijetna in videli smo v našem mestu tudi lepo število vnanjih gostov, ki so prišli praznovat Velikonoč pod naše milo podnebje.

Ponovitev „Sneguljčice“. — Kakor je bilo v „Gorici“ že omenjeno, se uprizori prihodnjo nedeljo 14. t. m. v čitalnični dvorani „Sneguljčica“ v drugič, in sicer popoldne ob 5. uri; to pa v prilog onim, katerim radi oddaljenosti od mesta ali osebnih razmer poznejše večerne ure niso na razpolago. Ustopnina in cena boljših sedežev je ob enem znižana na polovico. Namera podružnice je, pokriti z dohodki tega večera vse stroške, ki sta jih prouzročili obe uprizoritvi skupaj, tako bi se vsaj brutto-dohodek prvega večera brez vsakega odbitka mogel izročiti blaginiku „Sol. Doma“. Ker pri prvi predstavi dne 17. pr. m. mnogim osebam radi prevleke gnceže niti ni bilo možno v dvorano priti, zlasti pa ne sedežev dobiti, nadejati se je tudi pri ponovljenju igre obilne udeležbe.

Umrljivost v Gorici v letu 1900. V Gorici je umrlo v letu 1900 779 oseb in sicer 369 moških in 410 žensk. V prejšnjem letu 1890 pa je umrlo le 720 oseb, torej več lani 56 oseb, kar je seveda le slučaj. Umrlo jih je največ meseca januarja, namreč 85 oseb, a najmanj v mesecu februarju, namreč 53. Po starosti jih je umrlo in sicer do 5. leta 196, od 5.—15. l. 28, od 15.—30. l. 83, od 30.—50. l. 115, od 50.—70. l. 199 in od 70 l. naprej 158.

Zgodbica o izgubljenem stotaku. — Poročali smo, da je znanjkal Boštjanu Kumarju iz St. Ferjana na živinskem trgu v Gorici jeden stotak, katerega je imel zavitega v ruti v svojem žepu. Do stotaka sta prišla kakor se je dognalo, (ne ve se pa, ali sta ga ukradla ali našla), 13-letni Anton Strosser in 15-letni Miha Jevšek. Menjala sta ga v menjalnici g. Michlstädterja, kateremu sta rekla, da je stotak last g. Furlanija, pri katerem je bil pred nekaj časa Jevšek kot vajenec v trgovini. Drobiž razdelila sta na štiri dele ter ga nesla zakopat v grmovje pod cesto, ki pelje iz mestnega vrta k mostu čez Korenjo. To skrito dejanje pa so opazovali neki drugi fantje in ti so izkopali en del tega „zaklada“ in ga odnesli. Ker sta pa to zapazila Mihec in Tonček, sta brž izgrebla ostale tri kupe ter nesla dva zakopat v vrt g. Holcerja, enega pa sta dala v varstvo svojemu prijatelju Devetaku, ki je nesel denar domov. Pridržala sta si seveda primerno svoto, za katero sta potem nakupila raznih dobrih rečij n. pr. sladčice, peršuta, cigaret itd., kar ugaja takim gospodkom. Devetakovi materi se je pa čudno zdelo, od kodi je dobil njen sin toliko denara, bilo je namreč drobiža za 30 K 10 vinarjev. Deček je materi vso stvar povedal in mati je vzela denar ter ga nesla na policijo.

Policija se je na to takoj podala v Holcerjev vrt, kjer je našla zakopan denar, katerega je bilo z onimi 30 K 10 vsega skupaj 98 K 10 v. Policija je vzela tudi nekaj nakupljenih rečij ter vzela pod svoje varstvo imenovana ptička Miha in Tončka.

Mihec Jevšek in Tonček Strosser sta že znana potepina, ki delata svojim starišem hudo preglavico, kajti poroča se, da vso zimo nista spala skoro nobeno noč doma. Bila sta že tudi večkrat kaznovana in ju čaka torej še prav lepa bodočnost.

Za vinsko klavzulo. Dne 31. m. m. je v Gorici zborovalo društvo: Societät popolare friulana. V svoji ljubezni do Italije se sklenili naprositi drž. poslanca Lenassija, da dela pri vladi na to, da se vinska klavzula nesprenjena obdrži v trgovinski pogodbi z Italijo, ki se ima obnoviti v l. 1902.

Na shodu so menda tudi zahtevali, da mora vlada v Gorici ustanoviti italijanski realni gimnazij!

Zahteva vinske klavzule kaže, kam vleče srce!

Kako smeš „Soča“ učitelje. — Na našo epazko, da ni nič čudnega, ako je duhovnik v Brkinih nekoliko udaril v šoli nagajivega otroka, saj je Gabršček udaril učitelja g. Likarja, vrgla se je „Soča“ z vso besnostjo na g. Likarja samega, ki je glede naše opazke popolnoma nedolžen. Izrekla mu je vse, le človek ne! G. Likarju se proti takim napadom pač ni treba zagovarjati. Poznan je v Gorici in na deželi za poštenjaka in rodoljuba, kar se o „Sočanih“, njegovih nasprotnikih, ne more reči. Popravek, ki ga je poslal „Soči“, je popolnoma resničen. Prav tako besno se je „Soča“ zagnala v šempaskega g. učitelja ter ga obdelala na najnedostojniši način. Gg. učitelji lahko iz tega vidijo, kako spoštuje „Soča“ učitelje, kateri ne trobijo v njen rog!

Kako liberalci lažejo. Lažnjivcem okolo „Soče“ in „Primorca“ sta č. g. župnik dornberški in brat Krišpin kar sapo zaprla. Ko bi imeli le iskrico poštenja, bi storjeno krivico popravili. Toda poštenja zastoj iščeš pri naprednjakih!

V „Soči“ št. 46 in „Primorcu“ št. 14 čitamo zopet novo debelo laž, namreč, da se je v cerkvi sv. Ignacija na Travniku oznanilo, da se osnuje društvo služabnic, kateremu bo naloga: moliti za zaničevane duhovne. Naše dekle — pravi „Soča“ — bodo od zdaj naprej v tednu delale, ob nedeljah pa molile za duhovne.

Tako „Soča“! Vprašali smo č. gg. duhovnike pri sv. Ignaciju, ali je kaj resnice o tem in izvedeli smo, da je vse zlagano! Pri sv. Ignaciju se ni o tem nič oznanilo, se ne snuje nobeno novo društvo, ne služabnic ne služabnikov. Glasilo našega deželnega odbornika se je torej zopet debelo zlagalo.

Iz Šebrelj. † Tužnim srcem javljamo, da ni več med živimi našega uzornega moža g. župana Andreja Rejca. Jel je bolehati in nenavadno kašljati vže pred Svečnico. Ne meneč se za hujše posledice, trudil se je nadalje v svoji pridnosti z naporno težavo — a dan za dnevom se je čutil slabšega. Zato se je podal 26. marca v Gorico z nado da dobi zdravniške pomoči. Vrnil se je iz Gorice dne 30. marca z veliko težavo.

Pridružila se mu je težka bolezen, ki ga je vrgla na posteljo, v katerej ga je dne 4. aprila ob 2. uri pop. obiskal nemili smrtni angel, ki mu je v najlepši moški dobi, v 45. letu prestrigel nit uzornega življenja.

Ta prebitka novica o izgubi našega g. župana Andreja se je naenkrat povsod raznesla, in gotovo je občutil žalost slehernega srca, ki je kdaj občeval z ranjanim. Poglejmo nekoliko njegovo življenje in delovanje. Naj omenim v prvi vrsti, da je ranjki bil krščanski mož v pravem pomenu besede. Potegoval se je vedno in odločno za čast sv. cerkve in čast duhovskega stanu. Drage dušne pastirje prosimo, naj bi se ga raditega spominjali v cerkvenih molitvah. Večkrat se je proti marsikateremu izrazil, da v njegovi hiši ni prostora za umazane „napredne“ časopise. In tako ga je vselej bolelo, kadar je čul zasmehovati uzorne duhovnike in sv. cerkev! Ni čudno, ako je bil naš g. župan „naprednemu svetu“ trn v peti. Županoval je ranjki g. Andrej v šebreljski občini nepretrgoma 18 let in že pred tem je bil 3 leta za podžupana. Kakšno je bilo njegovo delovanje za čast in blagor občine, pričajo vže dovolj njegova dolga leta županovanja! Vsi občani so ga spoštovali. Bil je celo vrsto let čestni odbornik — zadnji čas podnačelnik istemu. Bil je več let v okrajnem šolskem svetu, občinski cenilec. i. t. d. Koliko upliva je imel pri gospodski, kazal je uspeh njegovih prošenj v raznih predmetih. S kratka, koliko je veljal v svojem poklicu, se je razvidelo v minolem letu, ko je bil odlikovan od Njegovega Veličanstva presvitlega cesarja s srebrnim križcem, kateri, upamo, se mu je spremenil ob prerani smrti v križ Kristusov.

Njegov pogreb dne 6. apr. ob 1/2 11 uri dop. je jasno pričal, koliko spoštovanja je ranjki imel v občini in daleč okoli. Zbralo se je nebroj ljudstva pred hišo žalosti, da skažejo ranjkemu zadnjo čast. Nastopil je žalostni trenutek, ko so vzdignili krsto nepozabnega in položili na oder pred rojstno hišo. Tu so mu zapeli šebreljski pevci pod vodstvom g. župnika Kokošarja srce pretresujočo žalostinko:

„Nad zvezdami“. Le pomen zadnjih besed v tej pesmi nas tolaži, ki se glasi:

Le križ nam sveti govori,
Da zopet vid' mo se,
Da vid' mo v raju večnem se
Nad zvezdami!

Vzdignil se je mrtvaški križ. Za njim se je jel pomikati nepregledni sprevod. Navzoče je bilo vse starašinstvo iz Šebrelj in iz Jageršč. Prišla sta v spremstvu tudi gospoda župana cerkljanski in čepovanski — za kar se prisrčno zahvaljujemo.

Zapeli so mu v slovo poleg tihe jamice: „Na grobih“, i zakrilo ga je hladno krilo črno zemlje prav poleg groba ranjke matere, na katerem stoji spomenik z napisom, ki se glasi:

Moliti mati Vi ste učila nas,
Zdaj molimo za Vas
In srčno prosimo,
Da Bog v nebesih združi nas!

Dragi Andrej! Zapustil si žalostno družino, zapustil žalostno občino, pa vresničile so se brez dvojbe nad Teboj besede, ki ste jih zapisali hvaležni otroci na spomenik drage matere! Bodi Ti zemljica lahka in obilno plodna — rajsko veselje pri Vsemogočem v nebeski slavi!

Žalujoč občinarji.

Ladri pri Kobaridu (Razno). — Poročam Vam, da so iz naše vasi vsi vrnili umazanega „Primorca“. Ali glejte! Burja je zanesla sem zopet štiri. Najprej jih je južni veter prinesel v Kobarid, kjer so bili shranjeni pri gosp. Francu Miklavčiču. Od tod so priromali k nam. Pravijo, da naročnine ni treba plačati, ker bo že g. Franc Miklavčič vse poravnal. Mi jih pa tudi zastoj nočemo. Mi nočemo biti podrepaniki naprednjakov ampak možje, ki se ne dajo premotiti in pregovoriti za kozarec vina. — Nobena cesta ni tako zanemarjena, kakor pri nas. Od petnajstega kilometra naprej je cesta za voznike zelo nevarna. Most od 12 kilom. proti 11. kilom. je tudi popolnoma slab. Tukaj se bo zgodila nesreča ali enkrat ali drugikrat. Cestni odbor mora za to cesto bolj skrbeti. — O pismonošu šo vedne tožbe. Ker se mu večkrat ne ljubi nositi po hišah, odda pisma otrokom, kateri jih vsa pomazana vračajo naslovljencem, ali pa pušča po krémah, da vsi prej berejo, ko dotičnik. V tem oziru je potrebna sprememba, ker drugače se bomo pritožili na c. kr. pošto in brzojavno vodstvo v Trstu!

Iz Boyca. Iz „Slovenca“ in „Slov. Lista“ smo izvedeli, da jo je potegnil za Johano m T a v č a r j e m in drugima dvema iz „Hrv. slov. kluba“ tudi „naš dični“ O s k a r G a b r š č e k. Mi pravimo da je vsaj ta možka od njega in sicer po pravilu: Ne pusti prijatelja na cedilu in „gliha vkup štriha“. Tudi na drugo stran je to dosledno. Ker je g. Oskar izvoljen na podlagi liberalnega „Johanova“ programa, nikakor ne more sedeti vkup s protiliberalci. Ako pa ni g. Oskar resničen liberalce, tedaj je mogoče, da je storil ta korak iz strahu pred ljubljansko-goriškimi komanderji, ki bi ga drugače zaslužno okrecali in prisilili „morda“, da odloži na liberalni podlagi priporjeni mandat; no, v tem slučaju ni bil ta korak možki. Kdaj bi bil pa možki? No, ako bi sam rekel svojim zapovednikom nekako tako-le: Jaz sem odločen nasprotnik „Johana“ kakor so tudi drugi v „hrv. slov. klubu“, vidim, da moram delovati skupno z drugimi in zlasti slovenskimi poslanci; kakor hočete torej: ali ostanem z drugimi vkup, ali pa sam odložim mandat! Da, to bi bilo možko, g. Oskar! Da ste ta korak storili iz strahu, potrjuje nam tudi dejstvo, da niste izstopili iz kluba z drugima dvema vred!

Ali pa veste, g. Oskar, kako ste prišel v državni zbor, in da je tako rekoč odločeval vaš mandat glas z Bovskega? Poprašajte zato g. J o n k a zlasti, kateri vas je usilil volilnim možem, češ, da ste vi „kmet“, in da boste kot tak bolj na mestu nego kak višji sodnik. Ni čuda, da ste dobili bovske glasove, saj je volilce k temu priganjala razumna druga tudi želja in upanje, da jim bo „kmet“ več pridobil in bolj umel izboljšati skrajno žalostno stanje nego sodnik! Nikar pa kljub temu ne mislite, da hvali ljudstvo svoje volilne možje, katere ni izvolilo na vaš program. Ljudstvo je slednjič tudi začelo ločiti mej liberalci in klerikali; med takimi „svojimi“ zastopniki, ki se pajdašijo z največjimi sovražniki sv. vere in naroda, med kričači in koristolovci ter med pošteniimi, odkri-

tosrečnimi možmi je tudi naše ljudstvo, dasi visoko v gorah in med gorami, začelo ločiti. Ako mi tega ne verjame, pridite se prepričati. Vi ste prav za prav le poslanec učiteljev in nekaterih trgovcev in obrtnikov!

Z Bovškega. — (Predor v Logu.) Kdor je bil kdaj v Rablju, je gotovo videl precejšen potok, ki teče od rabljskega jezera ob cesti na sv. Višarje tja dol proti Trbižu. Ta voda dela mnogo sitnostij in ovira delo v rudnikih, v katerih bi laže napredovalo, ako bi voda ne zastajala. Zato se je vlada odločila, da napravi iz Rablja predor v Log, po katerem se bo stekala voda v Koritnico in naprej v Sočo. Delo se je začelo v Logu, in do zdaj so prevrtali vže do 600 m, a ves predor, vodeč pod predel-skim prelazom je preračunjen na 5 km. Odkar delajo predor, je Log pravcato oživel. Delavci-rudarji, ki so delali poprej v Rablju, delajo zdaj doma, a pri vrtanju jim pomagajo vrlo električni stroji. V ta namen je nastavljen nadzornik in drugo potrebno osebje, kovači, mizarji i. t. d. Kopači (kako bi se slovenilo nemški Häuer?) se vrste trikrat na dan in delajo po 8 ur, česar bi bilo želeti tudi povsod drugod po rudnikih! K sreči so našli v predoru v daljavi kakih 150 m tudi močan izvirek, ki bo preskrboval spodnji Log z dobro pitno vodo. Dal Bog, da bi našli tudi na kako dobro žilo rude! Tega bi bilo želeti za naš revni okraj, da bi dobivalo dela, a tudi poštenega zaslužka željno bomo ljudstvo doma kruha. Ako bi se otvorili v Logu rudniki, no potem bi imel Log lepo prihodnost in bi se povspel. Potem bi ne imel samo g. nadzornik električne luči na svojem stanovanju, ampak bi rasvtiljala ves Log. Čujemo, da jo misli uvesti v svoje gostilniške prostore tudi gosp. župan, Martin Černuta.

Nesreča v predoru. 20. marca bi se bila dogodila kmalu velika nesreča v loškem predoru. Električna žica se je pretrgala, in treba jo je bilo zopet zvezati. V ta namen so ustavili električni tok, a ker so ga vsled nesporazumljenja pre-zgodaj zopet spustili, je zadel dva delavca, ki nista še končala poprave, z vso silo. Ostala sta na mestu kakor mrtva. Jeden se je pobil vsled pada na čelu, a dru-zemu je zelo občutno zasmodila žica roko. No eden njiju je prišel kmalu zopet k zavesti, drugi pa je še le čez več časa na prostem zopet odprl oči. Začel je roh-nečim čudnim glasom peti in kričati in slednjič prasa, kaj se je zgodilo, ali je pijan i. t. d. Ta dogodek je hudo prestrašil vse navzoče, zlasti, ker so mislili iz prva, da je tok oba ubil. Hvala Bogu, da ni bilo hujskega. Liberalci in vsi preziraleci delavcev! Glejte, to je krvavo prisluzen krah!

Iz braniške doline. Dne 2. t. m. je posebna komisija pregledovala zem-ljišča od Čipnih do novega mosta pri Lisjakih, koder pojde braniška cesta. Zgradbo ceste je prevzel zidarski mojster g. Rossi iz Gorice, ki je že pričel v ka-menolomu prav čvrsto. Zato gre hvala posestniku g. Jos. Štubelj, ki je pred cenitvijo odstopil svoj kamenolom. Komisija je dne 2. t. m. vodil g. nadkomisar Polley, zemljišča je razkazoval g. inženir Krall, kot cenilca sta bila g. F. Gruntar in g. Jos. vitez Fabjani. Gospod Krall je bil pri sestavljanju prevdarka trdne misli, da se ta zemljišča ne morejo više ceniti kot 800—900 gld., a po sedajnem zahtevanju posestnikov stanejo gotovo nad 1800 gld. Radi tega se vtegne vsa stvar zopet zavleči. Navzoči gg. so dotičnim posestnikom polagali na srce važnost in potrebo braniške ceste kakor tudi hval-ležnost, katero smo dolžni visoki vladi, ki je dala pomoč. Nekateri so nasproto-vali! Vže po načrtu in prevdaru primanj-kuje še 12000 K, kaj? bode še, ko se prične cenitev od mosta pri Lisjakih do Rihemberga, ako se stvar ne predru-gači. Mi priporočamo braniškim posestnikom, da mirnim in poštenim potom prodajo dotična posestva, kajti, ako vlada sedajne cenitve ne odobri, bodo potrebne nove komisije!

Vlada je pripravljena razpisati tudi nadaljno dražbo za zgradbo te ceste, toda s tem pogojem, da se izrečejo županstva Rihenberg, Šmarje in Gabrje za prispe-vek in da tudi deželni zbor podeli svoto 12.000 K. Za to kličemo Rihemberžanom, Šmarencem in Gabreem: Bodite edini! Nikar ne poslušajte zapeljivcev, ki sejejo pepir in zdražbo! Zdaj tresijo nekateri vest, da se denar rabi le za komisije in

ne za cesto, ter da se mora delati cesta od Podlase do Branice. Možje! Ne dajte se begati! Delo mora napredovati!

Škrbina. Dovolite g. urednik, neko-liko prostora v obrambo, ne moje osebe, ampak resnice. „Soča“ mi očita, da sem kot župan krivično ravnal z nekim po-sestnikom, ki ni ob pravem času plačal obroka za nove zvonove. Resnici na ljubo moram povedati, da ni bil čas, plačati drugi obrok za nove zvonove, mino-li teden, kakor poroča dopisnik „Soča“, ampak že meseca novembra 1900. Kakor je razvidno tudi iz „Soča“ št. 38, je dotični posestnik odlašal s plačilom iz nagajivosti, kajti, koj po sekve-straciji je plačal g. županu zahtevanih osem goldinarjev. Jaz sem moral storiti svojo dolžnost, ker drugače neha v občini vsak red! Poleg tega sem dotičnega po-sestnika tri dni prej še osebno opozoril, do bo v četrtek dne 14. febr. imel sek-vestracijo, ako ne izpolni svoje dolžnosti.

V čem sem se tedaj pregrešil? V občini mora biti red, ker drugače pre-neha vse. Vsakdo, bodisi katerekoli stranke, bi bil na mojem mestu isto storil. Obža-lovanja vredno je, da sprejemlje „Soča“ take dopise v svoje predale. Toliko v pojasnilo!

Jos. Pipan
župan.

V Gor. Trebuši je danes (na vel. noč) vreme černo, zjutraj pa je luna prijazno obsevala naše „Vstajenje“, pri-trkavali so slovesno, streljali pa nič — morda bo novo starašinstvo sklenilo, da se ukupita 2 nova topiča, ki bosta na vel. noč zjutraj oznanjala celi občini vesel „Vstal je Gospod“ ...

V Št. Petru smo imeli na Veliko noč prav lepo petje. Pred božjim grobom presenčel nas je močan pevski zbor našega bralnega društva s prekrasno „Sree zapoj“ itd., a med procesijo z drugimi ve-likonočnimi slavonspevi. V cerkvi pri veliki maši pa je pel pomnoženi cerkveni zbor prav dovršeno J. Singenbergerjevo mašo v čast sv. Družini. Vsa čast in hvala pe-vovodju g. naduč. Mat. Lavrenčiču, da se mu je posrečilo v kratkem času tako vrlo izuriti svoje pevce, a čast tudi vrlim mladeničem, ki so s tem svojim nastopom pokazali, da imajo srce vneto za vse dobro in blago, in da se ne dajo zape-ljati od nekaterih oseb dvomljive vred-nosti, ki so pa že toliko napredni, da mečejo kamenje v nadučit. stanovanje v času, ko g. nadučitelj petje podučuje.

Bog daj, da bi še večkrat kaj po-dobnega slišali.

Iz Ročinja nam poročajo: Pošto so o kradli v Ročinju na „Veliko noč“. S ponarejenim ključem prišli so uzmoviči v noči od nedelje na ponedeljek v poštni prostor, odtrgali v tla pribito železno kaso in jo odnesli. V kasi je bilo za pri-bližno 100 kron poštinih znamk, zalepk, listnic itd. Denara pa dolgoprstneži niso našli, ker naš sivolasi starček poštar ima to hvalavredno navado, da hrani čez noč denar v svoji spalnici.

Iz Komna smo dobili dopis, v ka-terem dopisnik priporoča mladega sli-karja Ivana Strnada iz Komna. Pred par leti je preslikal cerkev v Koprivi, Skopem, na Repentabru z raznimi slikami in or-namenti v lepi skladbi barv. Po dokon-čanih teh delih so ga poklicali v Jelšane v Istri, kjer je prenovil in preslikal farno cerkev. Zadnjič se je posebno skazal v Klani pri Kastvu. Mladi slikar slika na prsno tempera in oljnatimi barvami v vsakem slogu.

Priporoča se sl. občinstvu, posebno čast, duhovščini Josip Črni goj, knjigovez in urar na Cesti pri Sv. Križu, da ga pod-pirajo z obilnimi naročili, ker veže vsako-vrstne knjige in popravlja ure v splošno zadovoljnost po zmerni ceni vže več kakor 30 let.

Dubrovnik, 9. aprila. Shod slovan-skib časnikarjev je vsprejel resoluciji: 1. glede ustanovitve slovanskega korespon-denčnega urada in protest proti pristran-skim poročilom vladnega korespondenč-nega urada; 2. glede ustanovitve časnikar-skega društva. Mej Poljaki in Rusini ter mej Hrvati in Srbi je prišlo večkrat do ostrega nasprotstva. Biankini je položil venec na grob Klaičev, Poljaki pa ob Gunduličevem spomeniku. Prihodnji no-vinarski kongres se vrši v Ljubljani.

Uredništvo „Prim. Lista“ je poslalo na shod sledečo brzojavko: Bog blago-slovi slovansko časopisje, katero se bori za sv. vero in domovino.

Proti alkoholizmu. Na Dunaju zboruje od 9. do 14. t. m. osmi medna-

rodni shod proti alkoholizmu. Z Goriš-kega se ga udeležuje pred. g. Jos. Kosec, župnik v Kamnjah.

Socijalizem spisal dr. Janez Ev. Krek. Ravnokar je izšel prvi snopič te lične knjižice. Knjigo je g. pisatelj tako uredil, da je rabna tudi manj izšolanemu bravcu. Priporočamo jo toplo! Naročuje se v „Kat. bukvarni“ v Ljubljani. Cena snopiču je 30 vin.

Dopisnikom. — Dopisa iz Povirja ne moremo sprejeti, dokler se nam ne naznani podpis. Druge dopisnike pro-simo potrpljenja.

„Narodna Tiskarna“ v Gorici naznanja da ima v zalogi tiskovine, ličooe se vlog od strani jedne občine na drugo glede vsprejema v domovini-ko zvezo.

Socijalne drobtinice.

Judje in kristjani. — Dne 14. m. m. je poslanec Breznowski stavil v državnem zboru na pravosodnega mini-stra interpelacijo o zaplembi knjige: „Ein Rabbiner über die Gojim“. (Rabinec o kristjanih). — Da bodo čitatelji vedeli, kake nazore ima ta judovski rabin o kristjanih, navesti hočemo iz te interpe-cije nekaj mest, katera je poslanec posnel iz omenjene knjige:

„... Povsod so Rotsildi, Judje, vsled svojih milijard gospodarji denar-nih razmer, ne glede na to, da so v vsakem bolj važnem kraju zopet judje gospodarji bogatih zemljišč in da se brez izraelskih sinov in brez njihovega ne-posrednega upliva ne more nikjer nobeno važno podjetje izvršiti.

Borze zaznamujejo in urejujejo dolgove in mi (judje) smo po večini povsod gospodarji borz. Prizadevati si moramo, da se ti dolgovi bolj in bolj olajšujejo, ako hočemo mi postati gospo-darji cenam. Za svoje kapitale, katere posojamo deželam, izkoriščajmo njihove železnice, rudokope, gozdove, delavnice in tvornice in jemljimo celo njihove davke kot poroštvo.

Kmetijstvo bo vedno v vsaki deželi največje bogastvo. Veleposestniki bodo imeli vedno spoštovanje in upliv. Iz tega sledi, da morajo naše težnje me-riti tudi na to, da se naši bratje v Izra-el polastijo obsežnih zemljišč. S pre-tvezo, da hočemo pomagati delavskim stanovom, moramo vse davčno breme zvaliti na veleposestnike.

Z vsemi sredstvi se moramo pote-zati, da zmanjšamo upliv krščanske cerkve, ki je v vseh časih bila naša največja nasprotnica. V ta namen moramo sejati v srca vernikov svobodomiselnost in versko združbo. Vsaka vojska, vsaka revolucija, vsaka politična in verska prememba nas nekoliko pri-bliža onemu najvišjemu cilju, po katerem hrepenimo“.

Kupčija in špekulacija da-jati velike dobičke. Zato ne smemo do-voliti, da bi jih iztrgali iz rok Izraelcev. Pred vsem moramo skrbeti za kupčijo z alkoholom, maslom, kruhom in vinom, kajti s tem dobimo neomejeno oblast v kmetijstvu. Na ta način bomo mi zala-gateljji žita. V slučaju pa, da bi na-stala radi pomanjkanja med ljudstvom kaka nezadovoljnost, dobi se vedno čas, da se vsa krivda lahko zvali na vlado!

Judje morajo vse moči napeti, da pridejo v postavo davne zastope, da se odpravijo postave, katere so sko-vali narodi (kristjani) v škodo pravo-vernim, Abrahamu zvestim izraelskim otrokom.

Pospeševati moramo tudi zakon-ske zveze med judi in kristjani, kajti judovsko ljudstvo s temi le pridobiva, a ne izgubi ničesar. Primešanje nekaj ne-čiste krvi ne more vničiti ljudstva od Boga izvoljenega. Naše hčere pa stopijo s temi zakoni v zvezo z mogočnimi in vplivnimi družinami. V denarnem me-njevanju si pridobimo na ta način vpliv na okolico. Prijaznost do kristjanov nas ne bo spravila s poti, katero smo si za-črtali, ampak nas bo napravila — ako smo le količkaj modri — njihove go-spodarje.

(Dalje prihodnjič).

Naša društva.

Hranilnica in posojilnica v Biljah registr. zadruga z neomejeno za-vezo imela bo redni občni zbor v nedeljo dne 28. aprila ob 3 1/4 uri pop. v pro-

stori g. Andr. Orla s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo načelstva. 2. Potrjenje računa za l. 1900. 3. Volitev načelstva. 4. Volitev nadzorstva. 5. Razni predlogi. K zborovanju uljudno vabi zadržnike Načelstvo.

Hranilnica in posojilnica v Mirnu bode imela svoj redni občni zbor dne 21. aprila ob 3 1/2 uri popoldne v svojem prostoru pri župni cerkvi s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo računskega pregledovalca. 3. Potrjenje računa za l. 1900. 4. Volitev načelstva, rač. pregledovalca in njegovega namestnika. 5. Morebitni predlogi. Načelstvo.

Hranilnica in posojilnica Biljana-Medana bode imela svoj letni občni zbor drugo nedeljo po Velikonoči t. j. 21. aprila t. l. Dnevni red: 1. Nagovor načelnika. 2. Poročilo tajnika. 3. Volitev novega od-bora. 4. Morebitni nasveti. K obilni vde-ležbi v družbinih prostorih vabi društ-venike odbor.

Sadjarsko društvo za Tolminski okraj bo imelo na belo nedeljo, dne 14. t. m. po večernicah ob 2 1/2 uri v Tolminu v šolskem poslopju svoj občni zbor s sledečim vspeedom: 1. Pouk v sadjarstvu. 2. Razdelitev drevs v dre-vesnici mej družbenike, ki so plačali letnino. Žlahtne cepiče jabolenih in hruškovih najboljših vrst dobi vsakdo brez-plačno.

Gospodarstvo . . . v trgovsko-obrtni zadrugi. Ravnateljstvo „Trgovsko-obrtno zadruga“ je sklicalo izvanredni občni zbor, ki je imel sklepati o premem-bi pravil. V nedeljo, dne 24. t. m., se je zbralo drobno število članov, ki so soglasno sprejeli te-le spremembe pravil:

1. „Zadrugo vodi načelstvo (ne več ravnateljstvo) 7 članov in 3 na-mestnikov (do zdaj 21 članov in 5 na-mestnikov) in nadzorstvo 9 članov in 4 namestnikov (do zdaj 5 članov in 5 namestnikov). Načelstvo je sklepčno, ako so pri seji navzoči 4 člani (do zdaj 10)“. Ta prememba je gotovo „narodno-na-predna“ posebnost, ker nikjer na svetu ni več nadzornikov ko članov načelstva. Umestno je pa vendarle bilo skrčiti število ravnatelj-jev, ker so nekateri raznašali po me-stu in deželi vse, kar so vedeli. Sicer pa tudi zdaj ne bodo vsi molčali, ker bo gotovo med njimi nekdo, ki ne zna mol-čati. Udje bodo Boga hvalili, če bo vsaj „Soča“ molčala o njih dolgovih ali vlo-gah, kar do zdaj ni vselej.

2. „Osebe, ki so obsojene (!) radi kakega hudodelstva, pregreška ali pre-stopka iz dobičkarije, sme (!) izključiti načelstvo in nadzorstvo v skupni seji. (§. 30)“.

Do zdaj je veljalo: Osebe, ki so v sodnijski preiskavi oziroma obsojene zaradi hudodelstva itd., ne smejo biti voljene v ravnateljstvo ne v nadzoro-valni svet in za slučaj, če bi prišle po izvolitvi v preiskavo, je mora takoj izključiti“. Ta določba je gospodom zastarela. Sicer se pa tudi stare določbe niso držali. V preiskavo je prišel dr. Tuma, a niso ga izključili, v preiskavo je prišel in je še Gabršček, a pri vsem tem je vedno še član ravnateljstva. Novo pravilo — katero ne določuje, da se nekateri ljudje morajo, ampak da se samo smejo izključiti — dovoljuje s tem, da smejo biti v načelstvu in nadzorstvu „Trgovsko-obrtno zadruga tudi hudodelci, sle-parji in oderuhi, ki so bili morda vže večkrat obsojeni in zaprti radi takih reči. Lahko rečemo, da v nobeni zadrugi ni takega pravila in da je tudi v Gorici tako pra-vilo res čudno. Bolje je bilo staro do-ločbo čisto izbrisati, če gospodom ni bila prav.

3. Po novih pravilih ima vsaki član toliko glasov kolikor je podpisal deležev in sme vsled pooblastil zastopati poljubno število članov. (Do zdaj je imel vsak član največ 10 glasov, svojih in pooblaščenih). Dolžniki bodo od zdaj na-prej dolžni pošiljati pooblastila vodjem „narodno-napredne“ stranke, sicer jim bodo zagodili na bombardon!

4. „Občni zbor je sklepčen, ako je zastopan najmanj deseti del podpisanih deležev“. (Do zdaj je bilo potreba 2/3 vseh članov).

5. „Izstop iz zadruga pred pretekom petletne dobe je le mogoč: a) v slučaju smrti, b) v slučaju stečaja (konkurza), c) v slučaju ubojanja. Zadruga vrne izstopivšemu članu le svoto

*) Kopači je pravilno. »Häuer« prihaja od hauen — mahati, udarjati pri kopanju. Op. ur.)

dejanski vplačanih obrokov brez obresti ali dobička, nasproti pa si zadruga sme odtrgati primeren znesek v pokritje morebitne izgube (§ 5. 6.)"

Staro pravilo je dajalo izstopivšim članom pravico do obresti pro rata temporis et quanti, ako je odsek imel dobiček (§ 13). Novo pravilo pomeni torej za izstopivše ude (umrle ali ubožane) konfiskacijo ali vtrganje obresti. Kdor torej ne veka cele dobe ali če poprej uboža, izgubi obresti in to ne samo član-upnik ampak tudi član-dolžnik, ker pravilo ne dela razlike. Tak revež bo po tem pravilu moral šteti obresti od dolga, od svoje vloge pa ne bo imel obresti. Lepa hvala za ta dar!

(Dalje prihodnjic.)

Za kratek čas.

Trbušk „gaspud je azejnen“ — oklicaval ga je „nar. napredni zaupni odbor“, poročal pa g. A. Gabršček v svoji Tiškarni — za starašino je bil „Primorec“ za družico pa „Soča“ — da je bila poroka bolj zanimiva, zgodila se je v postu, ko se po novi postavi sme jesti „reng“ in „klobase“ vkup: če je bil vmes kak „zakajen jezik“, dal je dišpenso novi Martin Luter.

Mlada hudobnost. „Zakaj trgaš in razdiraš te nogavice, Micika?“ vpraša deček malo deklico. „Zato, ker so me mama tepli.“ — „Kaj so tega nogavice krive?“ — „Niso nogavice tega krive, ali mama jih bodo morali popraviti!“

Franc Melink,

zidarski mojster v Višnjeviku št. 67, prevzema vsa zidarska dela po najnižji ceni. — Naročena dela se lično izvršujejo.

Teodor Slabanja,

srebrar,

v Gorici, ulica Moreli 12,

priporoča prečast. duhovščini za izdelovanje cerkvenih posod in orodja. Pripravo cerkvenega orodja olajšuje revnim cerkvam s tem, da daje tudi na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod naročevalce sam lahko določi.

Zahvala.

O prebitki izgubi našega preljubljenega in nepozabnega soproga in očeta, gospoda

Antona Drufovka,

izrekamo iskreno svojo zahvalo vsem sorodnikom, prečastiti duhovščini, gospodu zdravniku dr. Knöpfmacher-ju za njegov trud, slavnemu občinskemu zastopu Miren in Rupa, pevcem in vsem drugim gospodom in prijateljem, in sploh vsem, ki so kakorkoli se spomnili, ter zadnjo čast in pozdrav nepozabnemu pokojniku izkazali.

V Mirnu, dne 1. aprila 1901.

Žalujoča družina.

Anton Obidič,

čevljar

Semeniška ulica hiš. št. 4 Gorica, priporoča se za raznovrstna naročila po meri za gospe in gospode. Naročila se izvršujejo hitro.

Anton Fon,

klobučar in gostilničar v Semeniški ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krčmi pristna domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

„Krojaška zadruga“,

vpisana zadruga z omejeno zavezo v Gorici, Gosposka ulica hiš. št. 7.

VELIKA ZALOGA

vsakovrstnega manufakturnega blaga za ženske in moške obleke, za vsak stan in vsak letni čas v največji izberli, kakor: sukno, platno, prlenino, Chiffon, oksfort, srovice, vsakovrstne preproge, zavese, namizne prte; nadalje vsakovrstno perilo, srajce, Jäger itd. itd.

Vse po najnižjih cenah. Cene so stalne brez pogajanja.

Važno za vsakega!

Razprodaja!

Po nečuvno nizki ceni se dobi za samo

2 gl. 95 nč.

krasna garaitura obstoječa iz

14 krasnih dragocenih predmetov in sicer:

- 1 ura od niklja, Anker remont. (na željo tudi posrebr.) z lepo razrezljanim pokrovom, točno urejena s 3-letnim jamstvom in škatljico.
- 1 krasna goldin ali nikljasta okropna veržica s privesom. Pariški sistem.
- 1 goldin igla za kravate z imitir. briljanti.
- 1 par gumbov za manšete, znamka „Garantie“.
- 1 garnitura (5 komadov) gumbov za srajce in ovratnike.
- 1 par uhanov iz pristnega srebra, uradno puncir.
- 1 goldin prstan s krasnim kamenom.
- 1 žepno ogledalo v etvilju.

Vseh 14 krasnih in vrednostnih predmetov z uro Anker-Remont vred pošilja le za 2 gl. 95 nč. s povzetjem ali po naprej poslanem denarju, tverdka

Brüder Hurviz

Krakovo - Stradom 17. - Krakovo.

Neodgovarjajoče sprejemam v 8 dneh nazaj in povinen denar, vsled česar nima kupec nikakega tizika.

Bogato ilustriran cenik raznovrstnih dragocenosti brezplačno in franko.

Razprodajalci in agenti se sprejemajo.

Vsak kupec dobi v dar brezplačno krasen žepni album s 15 razglednicami mesta Krakovo.

Izvrstna goriška vina

ima na prodaj

Kmetijska zadruga v St. Petru

(pri Gorici).

Priporoča ista tudi za maše č. gg. duhovnikom. Za pristnost se jamči.

Nova knjigoveznica,

preskrbljena po najnovejših zahtevah in z najnovejšimi pripravami v Gorici,

v hiši „Goriške ljudske posojilnice“ tik „Krojaške zadruge“.

Priporoča se preč. duhovščini za vezilo molitvenikov in knjig družbe sv. Mohorja, za prevezavo misalov; sl. krajnim šolskim svetom in učiteljstvu za prevezavo šolskih knjižic in sploh za vsako delo, bodisi v popravilo ali na novo izdelanje, za kar zagotavlja trpežni izdelek in točno postrežbo po jako kulantnih cenah.

Vsa naročila naj se pošiljajo naravnost podpisane.

Rojakom v mestu in okolici se priporoča udani

Ivan Bednařik, knjigovez.

Čebelnio voščene sveče

pod garancijo 2000 kron

priporočam preč. duhovščini, cerkvenim oskrbnikom in slavnemu p. n. občinstvu.

Med garantiran čebelni pitance najboljše vrste na drobno Kg. po K 1.20.

Z odličnim spoštovanjem

J. Kopač,

svečar, ulica sv. Antona 7, Gorica

Nova delavnica

cerkvenih posod in orodja.

Gorica, magistratna ulica št. 8.

Podpisani vsota si naznaniti preč. duhovščini, da je odprl novo delavnico cerkvenih posod ter se priporoča za naročbe svečnikov, svetilnic itd. v vsakovrstni kovini in v vsakem slogu po najnižjih cenah.

Ker še nima ilustrovanih cenikov, pošlje po želji preč. duhovščini obrise raznih posod in orodja.

Priporoča se tudi za popraviljanje rabljenih reči, jih zopet posrebi in pozlati tako, da dobijo prvotno stanje.

Izdeluje strelovode po najboljših iznajdbah in popravlja že rabljene.

Udani

Franc Leban, srebrar.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta št. 15 v Medjatovi hiši v pritličju

vzprejema zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in poljskih pridelkov proti požarni škodi, kakor tudi zvonov proti poškodbam.

Pojasnila daje in vzprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice v pritličju Medjatove hiše na Dunajski cesti v Ljubljani, a tudi po slovenskih deželah nastavljeni poverjeniki.

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“ je edina slovenska zavarovalnica. Zavaruje pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

ROJAKI! Zavarujte svoje imetje pri domačem zavodu!

Saunig & Dekleva

v Gorici.

Prva slovenska zaloga vsakovrstnih šivalnih in vezejnih strojev (Stickeremaschinen), kakor tudi dvokoles. ter samokresov v ulici Municipijo št. 1.

Lastna mehanična delavnica in popravilnica šivalnih strojev, dvokoles v Ninski ulici hiš. št. 16.

Šivalne stroje se jamči za pet let.

Pred konkurencijo nič strahu!!!